

SZEGEDI NÉPAKARAT

A Kommunisták Magyarországi Pártja Szegedi Csoportja Napilapja

I. évfolyam 7. szám.

Petőfi mondotta: Dicsőség arra, aki dolgozik.

A felszabadítás helyes értelmezése

Hogy felszabadultunk az kétség-telen. Ez a felszabadulás azonban nem az egyéni érdekeknek megfelelő és mindent mozdulatlanul hagyni akarók kielégítését szolgálja, hanem származik abból, amit nemzeti létünkben a német hatás következtében egészen Közép-Európában való megjelenésünk óta napjainkig tapasztalhattunk. Aki a felszabadulást úgy értelmezi, hogy rossz múltjából minden szenvedés, áldozathozatal nélkül juthat a megszűnés és ezerszer elítelt szovjet nép közel 30 éves munkásságának eredményébe, az megcsalja önmagát és önző módon a tegnapi felejtve, a ma, mások verejtéke árán megteremtett fénykébe akar lopakodni. Személni kell, mert szenvedett és minden erejét áldozta a szovjet nép is, hogy megajándékozza az egész világot a szociális rendszer megszerzésére, materiális és szellemi alkotásaival. Mert immár 4-ik év óta vérrel is megszentelt a szabadság gondolata. De erre a szabadságra méltónak kell lenni. S mi vajon, méltónak tartjuk-e magunkat. Mit tettünk 30 év alatt a közbiztonság gondolatáért. Mit dolgoztunk. Mit áldoztunk. Mit alkotunk az emberi társadalomért.

Szomorúan be kell vallanunk, s ez nem a dolgozó többségének hibájából származik, hogy inkább visszafelé tartottunk a humanizmus és az emberi fejlődés útján, mint előre. Bűnünket tetéztük az, hogy mi dolgozók, önmagunkban nem alkotunk, akkor egyéni, nem teremtettünk olymértű összefogást, amelyből népünk boldogulása, nemzetünk szociális jövő felé haladása következtethet volna. A bűn kisebbsége bennünk rejtett, de nagyobbik részét reánk kényszerítették, talán már a magyar állam megalapítása első napjaiban. Emlékezzünk Szent István országlása idején pusztult el az ősi magyar fajiség legjelentősebb csoportja. Koppány, Ajtony, Vátha és híveinek elpusztítására gondoltunk. Talán ez az első jelentős megnyilvánulása a Német-Birodalom rátkérésének. De kövessük tovább a történelmi fonalat. A Habsburgok megjelenése óta, mintegy politikai és gazdasági függvényként szerepeltünk a nagy német gondolatnak. Gondoljunk Rákóczi, Thököly küzdelmeire: akuruc-labanc háborúra, amely a magyar önállóságért, szabadságért folyt le. Gondoljunk Mária Terézia elnémetesítő politikájára, a szabadságharc Kossuthjára, Petőfiére, Bemjére. Deák Ferenc bölcse küzdelmeire hazánk szabadságáért. Gondoljunk a világháborúban való szerepeltetésünkre, amikor a pánszláv török és önző csökevényeivel éppen úgy találkoztak apáink, mint most mi. Szint vall a német ideológiáról a jelmondatuk, himnuszuk első sora, mely a

Szatmárnémeti, Jánoshalma, Huszt, Kiskunfélegyháza és több mint husz város felszabadítását jelentik egy nap alatt

Porosországból a Vörös Hadsereg Königsberg felé tör előre

Szálasiék minden fegyveres alakulatot a nyilasok védelmére rendeltek ki

A háború megnyerése, vagy elvesztése nem kődváron, rózsaszín reményeken, hanem a matematika, a számok rideg valóságán nyugszik. Miként az első világháború nagy mérlege is bizonyítja, a fegyveres döntést az a fél csikarja ki, akinek több embere, több puskája, szóval több hadianyaga van. Ez a törvénye a dolognak, ezen nem változtathat sem az idő, sem pedig a saját fegyverek megbízhatóságába vetett hit.

Ha tehát egy felelős, lelkiismeretes államfő háborút akar kezdeni, mérlegelni, mert mérlegelni kell az adottságokat, hogy népének s önmaga lelkiismeretének bármikor számot tudjon adni az elkövetkezendőért.

Hogy ezt a mérlegelést nem vette figyelembe Hitler, mi sem bizonyítja jobban, mint saját megnyilatkozásai. A háború kezdetén arról beszélt, hogy Németországnak nem lesz szüksége más nemzet katonáira. Később Göring után azt nyilatkoztatta ki, hogy a német légítőbe egy ellenséges gép sem tud bérpúlni. Még nem is olyan régen azt hangoztatta, hogy jelöljön ki Churchill egy helyet, ahol partra akar szállni, ő kiürített és 48 óra múlva nem lesz angol katonája Európában.

Az a lelkiismeretlenség és gonoszság, amellyel Hitler ezt a háborút elindította, meghozta elkerülhetetlen következményeit a német nép részére. Százharminc esztendő óta ma ismét német földön folyik a háború. A diadalmas Vörös Hadsereg keletről, az angol-

szász csapatok pedig nyugatról törnek feltartóztatlanul előre. Berlin felé. A német hadigépezet egyedei, a porosz militarizmus ébrentartói most közel másfél századnyi szünet után újból megtanulják a háború szenvedéseit, a melyeket elrejtettek és eddig csak a szűkebb körökben ismertek. Szükséges és elkerülhetetlen az, hogy a háború német földön fejeződjék be, mert éreznie és tudnia kell a német népnek is, hogy mi csoda nyomort és szenvedést szabadítottak a védtelen polgári lakosságra. Most közelről, nagyon közelről tapasztalhatják azt, amit eddig csak a híradó mozik páholyában érdeklődve nézgettek: milyenek az elhagyott otthonok, házak, lerombolt városok és gránátoktól fészagot adó földek. Vagyis az, amit ők műveltek négy esztendő óta Európa országában.

A Vörös Hadsereg Magyarországon tovább folytatja ellenállhatatlan előrenyomulását. Szatmárnémeti, Jánoshalma, Huszt és még több, mint husz város felszabadulását jelentette egy nap leforgása alatt a Tass hírszolgálati iroda és az angol-szász rádió. Magyarország pedig tovább szenved a háború következményeit, mert Szá-

lasi és bérencei a német nácizmus zsoldjában a magyar javak, emberélet és vagyon feláldozásával egy-két nappal késleltetni akarják a Vörös Hadsereg útját, amelynek célja nem Magyarország, hanem a hitleri birodalom.

Egy hírünkkel minden katonaviselt ember méltatlankodva és keserűséggel állhat csak meg. Vajna Gábor, Szálasi belügyminisztere utasította a honvédség, a csendőrség és rendőrség alakulatainak parancsnokait, hogy a helyi nyilaskeresztes párttal jelentkezzenek parancsokért. És a fegyveres alakulatok legfőbb kötelességének a nyilaskeresztes párt tagjainak megvédését tette. Hát így állunk, itt vagyunk, a magyarság fegyveres erőinek még védelmezni kellene azokat a nyilasokat, akik romlásba, pusztulásba döntötték az országot. Ez már a nyilas uralom utolsó perceit jelenti, mert a nép, a magyar dolgozók csak gyűlölettel néz minden nyilasra és már nem bírja bevárni a felszabadítást, hanem meg akarja lincselni Hitler bérenceit. Erre a jószándékra nyilas jelmonddal felelünk: Kitarítás, ez is el fog következni!

Königsberg eleste küszöbön áll

London, október 25.
Az oroszok Kelet-Poroszországból újabb helységeket foglaltak el. Céljuk a Königsbergi fő vasútvonal felszabadítása. Mai előnyomulásuk során már 100 km-re közelítették meg a várost. A németek 4 tankhadosz-

tályt, 5 lovas és 5 gyalogos hadosztályt vetettek harcba. Az elfogott nácik elmondták: azt a megbízást kapták, hogy mindenáron vissza kell szorítani az ellenséget a határon túlra.

—oOo—

világ mellének feszülve jelzi: »Deutschland über alles«, Németország, mindenek felett. Szóval a történelem hitelesíti, hogy szabad lélekzethez való jutásunkat, magyar-berri és emberi jogainkat a német erőszak tulsulya szabályozta. Gondoljunk arra, hogy nem is olyan régen Bácska és a Dunántul magyarok vidékein, de közvetlenül az ország fővárosa mellett is voltak olyan községek, amelyeknek lakossága törve és csak nagy ritkán beszélt a magyar nyelvet. Nyíltan vallották, hogy a nagy német gondolat követői és a sváb-

ság egyenesen kifejezésre juttatta, hogy a Duna vonaláig számot tartanak a magyar területre.

Dolgozó testvéreim, ezért felszabadulás, ami most történik. Felszabadulás kétszeresen. Egyrészt a közel ezer éves német iga alól, másrészt az ebből származó belső társadalmi elnyomás alól. Az ezer éves rosszat, nem lehet fájdalom, szenvedések nélkül magunk mögött tudni. Szünetünk, vagyoni és erkölcsi káraink már nem-sokára meg fognak szűnni. A veszteségeinkért ellenértéként itt marad egy megtisztult társadalom, a mun-

ka és becsületesség alapjára helyezve. Olyan alap ez, amilyen még adva nem volt. Zuglódunk az érte való fáradságért, a kialakításban rátkérülő bántalmakért nem szabad. Ha az elmúlt világháborút feledni tudta a magyar társadalom annak ellenére, hogy az utána következő idők a legnehezebb élethez juttatták a magyar népet, akkor most kötelességünk felejtetni, amikor tudjuk biztosan, hogy a magyar nemzet olyan jövő felé közeledik, amelyben emberi és nemzeti méltósága a legnagyobb tőkélvire emelkedik.

Szövetéséges légierők nagy szabású támadása Németország ellen

London, október 25.
Több, mint ezer szövetséges gép
amadda Essen német várost. Ez
támadás rendkívül koncentrált
volt. Ugyanakkor más kötelékek
beves bombatámadást intéztek Ber-
lin, Regensburg, Augsburg, vala-
mint Csehszlovákia fontos hadi-
célpontjai ellen.

Ibrány, Bercel, Tiszabecs és Dombóvár a Vörös Hadsereg védelme alatt áll

Moszkva, október 25.
Az orosz csapatok egészen Zemplén
és Szabolcs vármegyéig nyomultak
előre. Ennek során számos helységet
foglaltak el, köztük Dombrádot, Ibrá-
nyt, Bercelt és Tiszabecset is.

Kérés a város vezetőségéhez

Súlyos probléma merült fel a város
fővőjével kapcsolatban, ugyanis a
hozzánk beérkezett kérés tudatja,
hogy a város parasztságának nagy-
része nem tudja betakarítani a föl-
deken még kinn lévő őszi termést,
köz munkán való elfoglaltsága miatt.
Tudomásunk szerint a városban még
mindig vannak olyan elemek, akik
nem végeznek termelő munkát és
köz munkán sem foglalkoztatják őket.
Kérjük a város vezetését a paraszt-
ság nevében, hogy azokat, akik ter-
melő munkát nem folytatnak, cserél-
jék ki fontos munkájuktól elszól-
ított földművelő paraszttal. A kér-
dés megoldása, úgy hisszük, nem
olyan nehéz s tudjuk, hogy elintéztét
fog nyerni. Nem vitás, hogy az őszi
termés betakarítása igen fontos köz-
érdek, hiszen enélkül a város közel-
látása könnyen válságos helyzetbe
juthat. Azok a földművelő parasztok
tehát, akiknek a fentiekben megje-
lölt problémája van, kíváncsok volna,
hogy felmentést nyerjenek a közmun-
ka alól. Ennek kivétel, illetve meg-
valósítása — úgy véljük — a város
vezetőségétől kiindulva a polgárör-
sögen keresztül kell hogy elintéztét
nyerjen. A megjelölt problémát a vá-
ros vezetésének szíves figyelmébe
ajánljuk és kérjük a parasztság ne-
vében, hogy minél előbb ez elinté-
ződjék.

A gyufagyári munkások szervező ülése

A gyufagyári munkások folyó hó
24-én tartották meg a gyufagyár üze-
mében szervező ülésüket, melyen a
szakszervezeti bizottság részéről Gyó-
lai István ismertette a szervezkedés
fontosságát.

Rámutatott az elmúlt rezsim anti-
szociális rendszerére, mely a mun-
kásságot gátolta abban a törekvésé-
ben, hogy a szabad szakszervezetek-
be tömörülve védhesse meg létfen-
tartó jogait.

Ma azonban más a helyzet. A mun-
kásság, a dolgozók Magyarországon
egyforma elbírálás alá esik és akként
lesz helye megállapítva, hogy mit
tud felmutatni, mit végzett a közös-
ség érdekében. A munkásság érde-
keit a szakszervezetek védik. A mult-
ban is, amikor a fennálló rezsim
annyira gátolta és szűk korlátok közé
szorította a szakszervezetek tevékeny-
ségét, a szervezett munkásság jobb
helyzetben volt, mint a szervezet-
len. Éppen ezért ma, amikor a szak-
szervezetek működésén alapszik az or-
szág rendje és a munkásság jóléte,
minden dolgozónak a szakszervezet-
ben van a helye.

A megjelentek egyhangulag magu-
kévá tették a szervezés fontosságát
és ebből a célból nyolc tagu bizott-
ságot alakítottak, amelyet megbíztak
a gyufagyári munkásság szervező-
nek további kiépítésével.

Hogyan vonult be a Vörös Hadsereg Kelet-Poroszországba?

Moszkva, október 25.
Az egyik orosz lap a következő-
képpen számol be arról, hogy a
Vörös Hadsereg benyomult Kelet-
Poroszország területére:

Az öt méter széles patakocska
egyik felén kinn volt egy fehér
tábla, rajta piros betűkkel kiírva:
Oroszország, míg a másik oldalán
lévő fehér táblán, fekete betűkkel
állott, hogy Németbirodalom. A
tulsó oldalon mindenféle tank-
csapdák, aknamezők és betonaká-
dályok voltak. Az előzető szov-
jet katonáknak első dolga volt jel-
zőtáblákkal ellátni a veszélyes te-
rületet. A patakhoz közel fekvő
városkában súlyos utcai harcok
folytak. Csupa romhalmaz volt
minden. Sehoh egy lélekkel sem
találkoztak. A polgári lakosság
mind elmenekült. Egyszer csak az
egyik házból két toprongyos lány-
ka jött elő és a katonák felé inte-
getett. Kiderült, hogy ők is oroszok
és a németek hurcolták ide 1943-
ban. Gazdájuk, aki német ember
volt, elmenekült, nekik sikerült el-
rejtőzniük. Legjobb vágjuk volt,
hogy minél előbb hazamehessenek
Karkov környékére. Haza...

-000-

Kiskunfélegyháza felszabadulása a magyar rádióban

A budapesti rádió jelentése sze-
rint az orosz csapatok ellenállhatat-
lan előretörésük során egymásután
foglalják el a legmagyarabb város-
kat. Bevonultak Kiskunfélegyházra
is. Itt a magyarok — saját bevallásuk

szerint — óriási veszteséget szenved-
tek. Az oroszok ugyanis körülkeri-
tették a várost védő német és ma-
gyar csapatokat, úgyhogy azoknak
nem nyílt alkalmuk szabadulásra.

Thomas Mann a német nép békevágyáról

London, október 25.
Thomas Mann, az Angliában élő
német származású író, az oroszok
keletporoszországi bevonulásához a
következő megjegyzéseket tette:

Napoleon óta, tehát 130 éve
nem harcoltak a németek saját
földjükön. Nekik mindig csak a
német föld volt szent, a másoké
nem. A többi nép csak arra volt
jó, hogy letaposdák és igába haj-
tsák őket. A németek mindig csak
támadó háborút viseltek s ha a
háború kezdett rosszra fordulni,
szépen abbahagyták. Ez így volt
1918-ban is, amikor azt a határo-
zatot hozták, hogy felszámolják a

vesztett háborút. Ma azonban min-
den másképpen van. Ma a bitang
hilleristák kényük-kedvük szerint
irányítják az országot. A védelmi
szakaszon most az utonállók ural-
kodnak. Hogy a rangidős vezetők
el akarják Hitler láb alól tenni,
az arra mutat, hogy nem tartot-
ták további célját a háborúnak,
vagyis tisztán látták teljes katonai
vereségüket. A náciak azonban vé-
dekeznek, hogy végzetessé és drá-
maivá tegyék pusztulásukat. A né-
met nép minden nap, minden új
vereség után egyre jobban kíván-
ja a fegyverek letételét és a méltá-
nyos békét.

Ne rejtsék el a kereskedők áruikat, mert szigorú eljárás indul ellenük

Rövidesen megkezdik az étolaj árusítását

A hatóságoknak tudomására ju-
tott, hogy egyes kereskedők bizo-
nyos árukat nem akarnak kiszol-
gálni a közönségnek, noha a rak-
tárukból ezek az áruk nem hiá-
nyoznak. Felhívjuk a kereskedő-
ket, hogy áruelrejtésre egyáltalán
nincs okuk. De nincs oka a közön-
ségnek az áruhalmazásra sem.
Utóbbi a sónál érezhető. A köz-
önség teljesen indokolatlanul már

hetekkel ezelőtt megkezdte a só
felvásárlását.

Megnyugtatósnul közöljük, hogy
megfelelő mennyiségű só áll a la-
kosság rendelkezésére.

Végül közöljük, hogy rövidesen
megkezdődik a zsirpótló étolaj áru-
sítása is. Az olajmalmok minde-
nyütt üzemben vannak, így a közön-
ségnek erről a részről sincs oka
az aggodalomra.

Az olvasó rovata

A háborús hadigondozottak sorsa
egy lett elintéztét, ahogy az alábbi
sorok mutatják:

Magam is katonaviselt ember va-
gyok, a 14-18-as háborúban részt-
vettem. 1920-ban a nemzeti hadse-
regbe kényszerítettek s most, mlóta
a háború tart, négyszer voltam be-
vonulva katonai szolgálatra több-
kevesebb időre. 48 éves vagyok, 3 fiu-
gyermeket neveltem a hazának, ezért
az egykés vitéz, jó hazafi hadvezető-
ség rendelkezéseire hivatkozva az it-
teni hadigondozó hivatal a következő-
képpen intézte az ügyemet:

Ez év február 1-én baleset folytán
kórházi kezelésben voltam március
15-ig. Március 15-től június 9-ig OTI
táppénzes beteg voltam. Február 10-
én behívták a legidősebb fiamat ka-
tonának. Mint családfenntartó után
bejelenttem az igényemet hadise-

gélyre. Sok utánjárásra meg is kap-
tam havi 48 pengőt a szülők eltar-
tására. De minden hónapra külön
kellott igazolni a keresésképtelensé-
get. Június 9-én az OTI-orvos mun-
kaképesnek minősített és így mehe-
tet dolgozni, holott a kezem nem
tudtam felemelni, 35 %-os rokkant
lettem (amiért még a mai napig sem
kaptam egy fillért sem). Hiába jár-
tam a hadigondozóba a segélyügyben,
hiába mondtam, hogy még két kis-
koru gyermekem van, akiket kell a
haza javára nevelnem, elutasítottak.
Ezért kellett nekem is, meg a fiam-
nak is jó hazafinak lenni, hogy ilyen
elbánásban részesüljünk azoktól, aki-
ket háborúban a vérünkkel védünk
és békében munkánk által dusan táp-
láltunk. Azt hiszem, nagyon sok ha-
sonló sorsu és gondolkodásu munká-
társam hasonló bánásmódban része-
stül, amiért csak megvetéssel gondol
az elmúlt időkre. Barátság.

Szeged, 1944 október 25.

Szűke József.

Színház : Művészel

Színházi beszámoló

Néhány nappal ezelőtt került a
színház élére dr. Baranyi János, akif
a szegedi művészi élet már két év
óta számon tart. Tudjuk róla, hogy a
Debreceni Zenciskola igazgatója volt
s hogy az ottani munkásságának érde-
me az, hogy a Debreceni Zencis-
kolát az ország második ilyen irányu
szakiskolájának tekintik. A hitleriz-
mus magyarországi vandalizmusa őt
is kímoldította állásából, annak el-
lenére, hogy munkásságával az egész
magyar zenei szakkörök tiszteletét ér-
demelte ki. Nálunk Szegeden több iz-
ben mint kitűnő zongoraművész sze-
repelt: Interpretálta Chopint, Beetho-
rent, a város zenecélt közösségének
eljes megelégedésére.

Ebben a zürzavaros időben, a leg-
nehezebb körülmények között is szí-
vesen vállalkozott a színház vezető-
sére. Tudja, hogy amihez hozzáfö-
gött, a háborús következmények ha-
tásában nagy körültekintést és hozzá-
értést követel. Vállalkozott rá — igen
helyesen úgy fogva fel — hogy a
színház működése szívesen hozzá-
tartozik a város normális életéhez.

Közzölte, hogy szombaton, 28-án,
délután 3 órakor a Szegedi Színház
ünnepléses műsoros megnyitó elő-
adást tart.

Érdeklődve az előadás rendje, mód-
ja és tartalma iránt, közölte, hogy a
műsor megszervezésében szem előtt
tartotta a város dolgozóinak és a
felszabadító Vörös Hadsereg katonái-
nak érdekeit. Már az első műsorban
is arra törekedett, hogy a művészi
színtvonalat elérje.

Áttekintve a műsort, erről valóban
meg is győződhetünk. Orosz, ma-
gyar népi táncok, szavaltatok Adyól,
József Attilától, művészi hegedűszá-
mok, opera és operett dalok, bűvész-
mutatványok, tréfák fogják az első
előadás anyagát képezni. Külön ér-
dekessége a műsornak, hogy ezalka-
lommal szállatják meg először a
fiatal szegedi költőket.

Az előadás iránt máris nagy érde-
klődés nyilvánul meg.

Bucsuban kifejezésre jutatta,
hogy mint maga, mint munkatársai
részéről fokozott munkával igyekez-
nek megteremteni a szegedi művészi
életet.

-000-

Színházi műsor

1. Előkép.
2. Herczeg Vilmos humoros elbe-
szelést ad elő.
3. Kiskut János Dankó-nótákat éne-
kel cigányzenekarral.
4. Magyar tánc. Előadják: Lázár
Margit, Szikszai Viktória, Ke-
mendi Józsefné, Rácz Imre.
5. Operettáriát és magyar dalokat
énekel: Kovácsné Szűcs Borus
Etelka.
6. Fialat szegedi költők verseiből
előad: Gera Zoltán.
7. Bűvészmutatványok: Vidovics
László (Wipp mester).

Szünet.

8. Parasztréfa. Előadja: Gaál Fe-
renc.
9. Hegedűszámok. Előadja: Fenyő
10. Operettáriák. Énekl: Petrovics
Erzsébet.
11. Ady Endre és József Attila köl-
teményeiből szaval: D. Nagy Er-
zsi.
12. Operadriák. Énekl: Kovácsné
Szűcs Borus Etelka.
13. Orosz tánc. Előadják: Lázár Mar-
git, Szikszai Viktória, Kemendi
Józsefné, Rácz Imre.

A műsort konferálja: Herczeg Vil-
mos. Zongorakíséret: Körffy Endre
és Zucker Hilda.

Pénztárvnyítás 26-án, csütörtökön,
d. e. 9-fél 1-ig, 27-én, pénteken,
d. e. 9-fél 1-ig, 28-án, szombaton,
d. e. 9-fél 1-ig és az előadások
megkezdése előtt egy fél órával.

HIREK

Szolgáltatás gyógyszerárak

Fakács István, Klauzál-tér 3. Huszári Keresztes Béla dr. Petőfi S.-s.-ut 41/b. Selmezi Béla, Somogytelep IX. utca 489. (A somogytelepi gyógyszerárak vasár- és ünnepnap 10-10-ig zárva.) Török Márton, Csongrádi-sugárút 14.

—o—

— Ertesítés! — Ertesítjük az óvodás gyermekek szüleit, hogy a város területén a következő óvodák nyitnak meg: Dr. Boross József-utcai, Hétvezér-utcai, Hóbiárthasa-utcai, Hunyadi-téri, Katona-utcai, Petőfi Sándor-sugárúti, Somogytelep I. számú és a Szilvási-sugárúti óvoda. A Gyeriákos-utcai óvodások a Dr. Boross József-utcai, a Somogytelepi II. számú pedig az I. számú óvodába járnak. — 30-án már a gyermekek érkezése is megkezdődik a következő óvodákban: Hóbiárthasa-utcai, Hunyadi-téri, Katona-utcai és a Somogyi-telepi I. számú óvodákban.

— Felhívás a kereskedőkhöz és iparosmesterekhez! — Felszólítom a tanonctartó kereskedőket és iparosmestereket, hogy a mindeztől nem jelentkező tanoncokat a hátrányos következmények elkerülése végett haladéktalanul küldjék az iskolába. Póteljelentkezés az iskolák irodájában, Klebelsberg-tér 3. szám alatt, október 26-28-ig 8-17 óra között. Igazgatóság.

— Halálhíradás. — Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett édesanyánk, özv. Csonka Vincéné szül. Kotogán Vera f. hó 24-én elhalt. Temetése 26-án délután 2 órakor lesz.

A közmunkák jelentősége

Sokat vitatott kérdés, melyet azonban csak érzelmileg kezelnek s legtöbbször csak úgy döntenek el: engem hogyan érint, kellemes-e nekem, vagy nem? Azt azonban valamennyien tudjuk, ha egy kicsit mérlegeljük a helyzetet, hogy ezt nem lehet és nem szabad így kezelni. Nem akarunk túlságosan visszanyúlni a közelmúltba, de meg kell említenünk mégis azt, hogy a közmunka nem új dolog és valamennyiünk számára ismeretes. Nem gondolunk itt másra, mint Szeged felszabadítása előtti lövészárkok és szerődítmények ásására.

Vonjunk párhuzamot a multbeli és a mai közmunkák között. Vizsgáljuk az előbbi. Az embereket kivitték a határba és erődítési munkákkal foglalkoztatták, azért, hogy gátat vessenek a Vörös Hadsereg előretörésének. Ertelemtelenség volt, ezt most tisztán látjuk, sőt gonoszság volt, mert a dolgozó alanyokat sokkal fontosabb munkáktól, a termeléstől vonták el és negatívizálta alkotóképességüket. Ez világos, hiszen a tények emellett koronatanuléként szerepelnek.

Ma is van közmunka! De lényegesen más a programja, ha alkotunk. Főlépült a galádul felrobbantott közúti híd helyett egy másik. Megléte-sült az összefogó kapocs a Tiszán-túl s újból egy lett a két szerves rész, Szeged és Újszeged. Megtisztulnak a romokkal borított utstestek s újra látkelhet a forgalom.

Most épül egy másik híd. Belát-hatatlán a jelentősége. A gazdasági élet egyik leglényegesebb alappillére-t teremti meg ezzel. Ma azért van közmunka, hogy a mult hibáit és rom-

bolásait rendbehozza, az élet zavar-talanságának érdekében. Tehát telje-sen saját érdekü és hasznunk az, hogy ez a munka minél előbb teljes eredményre vezessen. Ha akkor teljes volt a kívánt létszám, mikor teljesen értelmellen okok miatt hívták össze a munkásokat, mennyivel inkább emel-kednie kell ennek a létszámnak most, mikor értelme és értéke van a köz-munkáknak. Ne irtózzunk tőle, mert a jelent és a jövőt építjük vele.

Mikor lesz vége a háborúnak?

Még a régi, első világháborúban történt az alábbi eset, amelynek e sorok írója is szem- és fültanúja volt s amely újabb bizonyítéka annak, hogy hogyan is gondolkozott — min-dig — a magyar.

A tiszt "dekkungban" azt mondja a főhadnagy ur a tisztiszolgájának:

— Halod-e János?
— Parancsára, főhadnagy ur!
— Megtudná-e mondani, hogy mi-kor lesz vége ennek a fránya hábo-rúnak?

János, a tisztiszolga hirtelen ma-gabamélyed s úgy csinálja, mintha erősen gondolkogna:

— Hát nézzük csak — mondja dörmögő hangon. — Ha jó tudom, már mindönkét mögvertünk, csak még a német van hátra.

— Te számár — vág közbe a fő-hadnagy —, a német, az nekünk a szövetségesünk!

— Itt van a baj, főhadnagy ur! Ne addig, míg a németöt is mög nem verjük, addig nem lössz béke soha. Ehhon pedig mi értünk a leg-jobbant!

A szövetségesek elismerték De Gaulle kormányát

A francia sajtó nagy meglepetéssel vette tudomásul, hogy a szövetségesek elismerték De Gaulle kormányát

Keletporoszországban sok német tengerész került fogságba

Kelet-Franciaországban a szövetségesek sok német tengerészt fogtak el, akiket a náci gyalogsági ruhába öltöztettek fel. Ezek elmondották, hogy háromhetes kiképzés után küldték őket frontra.

Felhívás

Felhívom Szeged város területén tartózkodó, tenénnel rendelkező egyé-neket, hogy haladéktalanul — saját érdekükben — jelentkezzenek a tiszt főorvosi hivatalban (Széchenyi-tér 9., Zsótér-ház).

Szeged, 1944 október 25.

Dr. Török Gábor
gyermekgyógyász főorvos.

Felhívás

A hatósági légoltalmi szolgálat azon-nali felvételét rendelte el a város katonai parancsnoka, erre hivatkozá-sal felszólítom a Légo Központ és alkörzet beosztottjait, hogy a köz-ponti légo parancsnokságnál — Vá-rosháza — azonnal jelentkezzenek büntetőtörvények következménye-terhe mellett.

Szeged, 1944 október 25.

Dr. Lévy Ferenc
városi légoltalmi parancsnok.

A Szegedi Lemezgyár és Faipari Rt. Vezetősége

Isztelettel értesíti úgy a régi, mint új vevőit, hogy a lemezoladást megkezdte. Lemezoladás kicsiny-ben is eszközölhető reggel 9 órától délután 2 óráig a Szeged-Rókusi Fekete-földiek 140. szám alatti gyártelepén. Lemezek ablaküveg pótlására is alkalmasak!

Szegedi Lemezgyár és Faipari Rt.

Védje lakását a hidegtől!

Törött ablaküvegjét lemezzel pótolom!

Somogyi-utca 15., asztalos.

Ertesitem t. vevőinket, hogy

Deák-késárugyár

megkezdte a rendes munkát. Kérjük szíves pártfogásukat:

Deák késárugyár.

LUCZA JÓZSEF kelmefestést és vegytisztítást vállal. Rákóczi-tér., Gr. Klebelsberg-tér 3., Kazinczy-utca 14. szám alatt reggel 8-tól délután 3-ig. Gyors munka. Olcsó árak.

Megbízom részére 25.000 P-ig kis magánházt veszek. Daróczy ing. Iroda, Rákóczi-tér.

Felhívás!

Kérem azokat, akik a mult hét folyamán Szent Miklós-utca 7. szám alatti Bőr-ruhagyárból kész bőrkabá-fokat, nadrágokat és bőr-anyagot elvittek, azt ha-ladéktalanul hozzák vissza, miután az illetőket látásból sokan ismerik.

CSORDÁS SANDOR.

Egy pár 41-42-s bakancsot ven-nék. Árpád-tér 5., Széke.

MÓRATORASZTALOS műhelyem szomban van, mindennemű asztalos-munkát vállalok. Szőlősy műaszta-los, Felsőtiszapart 23.

Szenzáció!

Most jelent meg a liliputi

Magyar-orosz zsebszótár

a kiejtés megjelölésével!

2-50 P-s darabonkinti árban kapható a Szeged-Városi Nyomdában Kárász-utca 9., bejárat a kapu alatt és az összes könyvkereskedésekben.

Felhívás

Felhívjuk a lezárt zsidó üzletek volt alkal-mazottait, hogy az üzleti kulcsok átvétele, illetve az üzletek megnyitása végett az ipartestület székházában délután 2-4 óra között haladéktalanul jelentkezzenek, ahol a további utbaigazi-tásokat megkapják.

Sütősegéd felvétetik. Honvéd-tér 6. Velkovics Demeter sütőmester.

Egy jó vágni való kecske eladó. Katona-utca 20.

Törpe krizantém kapható kicsiny-ben és nagyban. Szentháromság-utca 71. szám.

Sütősegéd allandó munkára azonnal felvétetik. Lázár sütőde, Szabadság-tér. (Alsóváros.)

Szalmazsákba való szalma eladó. — Földműves-utca 30. szám.

Örölt paprika kis mennyiségben eladó. Alföldi-u. 54.

Perfekt gép- és gyorsíró állást keres. Lev. »Perfekt« jelígre.

Angóra nyulak eladók. Somogyi-utca 21., mosoda.

Magyar-orosz zsebszótár kapható Szent István Társulatnál. Ára P 2.50.

Sütősegéd felvétetik. Sebők sü-tőde, Boldogasszony-sugárút 43. szám.

MAGANYOS dolgozónő keres kicsi szoba-konyhát bérbe, vagy szép nagy szobáért elcserélné. Szivárvány-utca 4/a. szám.

FIGYELEM! Hó- és sárcipőjavítást megkezdtem. Király János gumijávi-tó, Párisi-körút 45. szám.

Szenzáció!

HÁROM hold föld gazdasági épü-letekkel, szoba-konyhás lakással bér-be v. felesbe kiadó. Apáca-u. 11. Csak 2-4-ig.

VESEK BÉLYEGET délelőtt 10-14-ig Bélyegkereske-dés. Iskola-utca 29. Dóm-tér.

Ertesitem

az i. t. Vendégelmet, hogy **éttermemet**

a mai naptól állandóan **nyitva tartom!**

özv. Szántainé,
Tisza L.-körút 59. sz.

Szoba-konyha kiadó. Újsomogyi-te-lep, Kéri kocsmá.

NYERS gyapjufonalat és angora fonalat veszünk. Pallai kézimunka-üzlet, Kigó-u. 4.

FIGYELEM! Kérem azt az aszta-lossegédet, aki bevonulásom alatt ná-lam dolgozott, saját érdekében ke-ressen fel. Zsarkó Imre asztalosmes-ter, Polgár-utca 2.

LAKAST adnék 2-3 személy ré-szére két hónapig ingyen, butorral, ágynemű nélkül, kisebb tatarozás el-lenében, Veresács-utca 32. szám.

MAGYAR-OROSZ szótár minden mennyiségben kapható Bölcsházy L. könyv- és papírkereskedésében Sze-ged, Gróf Apponyi-u. 15.

Butorozott szoba magányos férfinék kiadó. Korda-sor 10.

NÉGYKEREKŐ kézikocsi, 100x200-ás, elveszett, kérem Zákány-utca 15. alá illő jutalom ellenében leadni.

Eladó egy kétajtós ruhaszekrény, olcsón. Pule-utca 7.

Szakszervezeti hírek

FELHÍVÁS!

A gyógyszerárvezetők csütörtökön, október 26-án d. u. 4 órakor dr. Széchenyi közjegyző irodájában (Széchenyi-tér 16.) feltétlenül jelenjenek meg. Az Orvosok és Gyógyszerészek Szabad Szakszervezete.

FELHÍVÁS!

A Kommunista Magyarországi Pártja Szegedi Értelmiségi Csoportja felhívja Szeged város értelmiségi társadalmát — nőket és férfiakat egyaránt —, hogy a párhelyiségben (volt Vitézi Székház) 1944 október 26-án, csütörtökön délután 3 órakor tartandó szervezési gyűlésen saját érdekében jelenjen meg. A Kommunista Magyarországi Pártja Szegedi Csoportja.

FELHÍVÁS!

Azok az állami alkalmazottak és nyugdíjasok, akik járandóságukat, illetve nyugdíjukat 1944. évi november hóra még nem vették fel, illetménylapjuk, nyugdíjasok ellátási lapjuk és utolsó értesítő szelvényük felmutatásával nyilvántartásba vételük végett a főpostán (Széchenyi-tér 1., I. em.) 8 órától 15 óra között és pedig az A—K betűvel kezdődő nevűk 1944. évi október hó 26-tól október hó 28-ig, az L—Z betűvel kezdődő nevűk pedig 1944. évi október hó 29-től október hó 31-ig terjedő időben jelentkezzenek. Postaigazgatóság.

MEGHÍVÓ.

Folyó hó 26-án, csütörtökön délután 3 órakor összehívást ülést tartunk, melyre minden szakszervezet vezetőségét ezennel meghívja a szakszervezeti titkárság. Az ülés helye az új szakszervezeti székhez (a volt Lloyd Társulat székébe, a Belvárosi mozi mellett).

Felhívás

A Szegedi Szervezett Munkások Színjárszó Csoport vezetősége felkéri t. tagjait, hogy f. hó 27-én (pénteken) délután 3 órakor jelenjenek meg a Hévízér-utcai Munkásokotthonban. Tagfelvétel ugyanott minden nap délután 4—5 óra között. Vezetőség.

FELHÍVÁS!

Kiskaprosok és Kereskedők Szabad Szakszervezete minden nap délután 1—5-ig tart hivatalos órát. Felvilágosítás és tagfelvétel. Hévízér-utca 9., Munkásokotthon.

Nagy nanok — kis hírek

A hollandiai nagy beszélgetésben gyorsan vonulnak előre a szövetséges csapatok. Utjukban elpusztítottak egy teljes német zászlóalj-t. Ugyanekkor szövetséges repülők erős támadásokat indítottak a náci ütegállásai ellen.

Kelet-Poroszországban az oroszok három irányban terjesztették ki támadásaikat. Már eddig több, mint 250 helyiséget elfoglaltak. Az elkeseredett harcok igen hevesen folynak. A német veszteségek igen súlyosak.

Az orosz csapatok már csak 3 km. távolságban vannak a szlovák határtól.

Az orosz hadsereg balkáni előnyomulása során elfoglalta Macedónia nagy részét.

A német sító hatalmas hadjáratba kezdett a »Népfelkelés« felmagasztalása mellett. Hogy gondolják a náci, hogy gyermekük és aggasztánok megmenthetik Németországot, amikor egyik oldalról a fiatal, jól felfegyverzett orosz erők, másik oldalról Anglia és Amerika legerősebb, modern felszerelésű flai már Németország területén vannak. Az agyondicsért »Népfelkelők« közül máris sokan elpusztultak.

Görögországban a szovjet csapatok előnyomulásuk során elfoglalták Lámbiát és most északi irányban törnek előre.

22-én a szovjet csapatok a belgrádi arcvonalon 187 német páncélos és 31 repülőgépet zsákmányoltak.

A moszkvai rádió jelentése szerint a belgrád-zombori csatában magyar csapatok is résztvettek. A Vörös Hadsereg igen súlyos csapást mért rájuk. A szovjet egységek a Duna felé nyomták és teljesen szétverték a magyar és német kötelékeket.

Angol és amerikai csapatok átkeltek a belga határon és összeköttetést vettek fel a kanadai csapatokkal.

Indiai csapatok heves tűzérési harcok után elfoglalták Monte-Lavalot.

Legujabb

Eszak-Erdélyben ma Szatmárnémeti szabadult fel

Moszkva, október 25. mint 3000 náci katonát pusztítottak el, 1780-at pedig fogságba ejtettek. Ezenkívül 78 rohamágyú zsákmányoltak. Munkácsiól délre pedig 25 km-t nyomultak előre.

Az orosz csapatok bevonultak Jánoshalmára is

London, október 25. Jánoshalmára, hazánk egyik gazdaságilag igen jelentős városába.

Minden katonai, csendőri alakulat elsőrendű kötelessége a nyilaspárt tagjainak megvédése...

Moszkva, október 25. Vajna Gábor rendeletét hozott, a mely szerint a városokban és falvakban minden katonai, csendőri és rendőri alakulat parancsnoka jelentkeznit tartozik a helybeli nyilaskereszt-

tes párt vezetőjénél és mindenben az ott kapott utasításit kell követniük. Első és legfontosabb kötelességük, hogy a nyilaspárti tagjai, valamint azoknak családjait mindenféle támadással szemben megvédjék.

Kelet-Poroszország szívében döntő csata dúl

Az orosz hadsereg egyre mélyebben vonul be Kelet-Poroszország területére. Egyes helyeken máris megkezdtek a közigazgatás helyreállítását. Elfoglalták Gudon porosz várost, amely 40 km-re fekszik a határtól. A 140 km-es arcvonal egész hosszában véres csata dúl. A németek óriási veszteségeket szenvednek. Az egyik fogságbaesett német parancsnok elmondta, hogy 80 emberéből csak 8 maradt élve. Ebben a csatában rengetegen elpusztultak a német »népfelkelők« közül is. A keletporoszlasi csatát határozottan támogatja az

orosz légiművelet is. Szentanu vallomása szerint több város a bombatámadások következtében lángokban áll.

Huszti is bevonult a Vörös Hadsereg

London, október 25.

Munkácsiól délre és délkeletre heves tűzérési harcok folynak. Az orosz hadsereg megsemmisítette a náci katonák Husztot és több más falut is.

Sztálin rövid életrajza

VII.

Sztálin az Októberi Kiáltvány Tiflisben találja, ahol javában folyik a harc a lenini taktikai tervért, a forradalom bolsevik jelszavaiért. A cári kiáltvány közzétételének napján, egy munkásgyűlésen, Sztálin ezt mondotta:

»Mire van szükségünk ahhoz, hogy tényleg győzzünk? Három dologra: — fegyverre, másodszor: — fegyverre, harmadszor: — újra, meg újra fegyverre.«

Sztálin, azt a gondolatot védelmezve, hogy a forradalom győzelméhez az egész nép fegyveres felkelése szükséges, az OSZDMP kaukázusi szövetsége tífiszi bizottságának általa megírt kiáltványában 1905 novemberében a következőt mondja:

»Lehet, hogy ez a most lejárt szódó rendkívüli, nemcsak Oroszországban, de az egész világon is példátlanul álló általános politikai sztrájk még ma befejeződik és nem fog általános népfelkelésbe torkoltni, de biztos, hogy holnap újra a ujult erővel rázkódtatja meg az orosz és áncsap abba a nagy-szerű fegyveres felkelésbe, mely eldönti az orosz nép évszázados viszályát a cári önkényuralommal

és levágja a fejét ennek az átkos szörnyetegnek... Az egész nép fegyveres felkelése, ez az a nagy feladat, mely a jelen időben az orosz proletariátusra vár és amely parancsolóan döntést követel!«

Sztálin ebben az időben hatalmas forradalmi munkát végzett Dél-Kaukázusban. Az ő vezetése alatt hoz az OSZDMP kaukázusi szövetségének IV. bolsevik konferenciája (1905 novemberében) határozatot a fegyveres felkelés előkészítéséről és a keresztülvitelét célzó harc fokozásáról, a cári duma bojkottjáról, a munkásokat és parasztok forradalmi szervezeteinek, a munkásküldöttek tanácsának, sztrájkbizottságoknak, forradalmi paraszttanácsoknak kifejtéséről és megerősítéséről. Sztálin leleplezte és támadta a mensevikket, mint a forradalom és a fegyveres felkelés ellenségeit. Fáradságátlanul készítette elő a munkásokat az önkényuralom elleni döntő harcra. Egész Dél-Kaukázust elborította a forradalmi tüzész lángja. Már a III. pártkongresszus, egy Lenin javaslatára elfogadott »A kaukázusi eseményekkel kapcsolatban« c. határozatban külön kiemeli a Dél-Kaukázus bolsevik szervezeteinek, mint »pár-

tunk legharcosabb szervezeteinek« működését és felhívta az egész pártot, hogy mindegyikben támogassa a szervezeteiket.

1905 decemberében Sztálin, mint a délkaukázusi bolsevikok küldöttje, Tammesforsba, Finnországba, az I. Oroszországi bolsevik konferenciára utazik. Ezen a konferencián találkozott egymással először személyesen Lenin és Sztálin. Ezen a konferencián Sztálin beválasztották a konferencia határozatait megalkotó politikai bizottságba, ahol, mint egyik legkiválóbb pártmunkás, együtt dolgozott Lenin-nel.

A decemberi felkelés leveretése után megkezdődött a fordulat a forradalom fokozatos visszavonulása felé. A párt készült az OSZDMP IV. kongresszusára. A mensevikok és bolsevikok közötti harc ujult erővel indult meg. Anarcho-szindikalista elemek kerültek a felszínre. Ezek az elemek különösen hangosak Tiflisben. Sztálin a Dél-Kaukázus összes proletár-ellenes áramlatai elleni harc központjában áll.

Sztálin az OSZDMP IV. kongresszusának (Stockholm 1906 április) aktív résztvevője, aki Lenin-nel egyetemben védelmezte a bolsevik vonalat a forradalomban a mensevikok ellen. A mensevikoknak válaszolva Sztálin élére álli-

lotta a kérdést:

»Vagy a proletariátus hegemoniája, vagy a demokratikus burzsoázia hegemoniája — így áll a pártban a kérdés, ebben van közünk a nézeteltérés.«

Röviddel a kongresszus után Sztálin megírta »A jelen pillanat és a munkáspárt egyesítő kongresszusa« c. broszúráját. Ebben a broszúrában a decemberi fegyveres felkelés tanulságait elemzi, megállapítja a bolsevikok vonalát a forradalomban és összefoglalja az OSZDMP IV. kongresszusa munkájának eredményeit.

A kongresszus után újra a Dél-Kaukázusban van. Engesztelhetetlen harcot folytat a mensevizmus és egyéb pártellenes áramlatok ellen. Vezeti a Tiflisben gruz nyelvű megjelenő következő legújabb újságokat: — »Achali cshovreba« (»Új élet«), »Achali drojeba« (»Új idők«), »Csveni cshovreba« (»Feltámadás«), »Dro« (»Idők«).

Ebben az időben írta Sztálin »Anarchizmus vagy szocializmus« c. külföldi cikksorozatát, mikor a krepotkinista anarchisták Dél-Kaukázusban újra élénk munkába kezdtek. A forradalmi hullám apadására és a kezdődő reakció idejében a párt közvetlen feladataként a bolsevizmus elméleti alapjainak megvédése volt napirenden.

(Folytatjuk.)